

Brood en spelen: voetbal mag niet achter de decoder

Een Europese richtlijn over televisieomroepactiviteiten regelt dat de Europese lidstaten mogen verbieden dat uitzending van evenementen die zij 'van aanzienlijk belang achten voor de samenleving', uitsluitend achter de betaal-TV-decoder beschikbaar zijn. Dergelijke evenementen moeten op open kanalen worden uitgezonden, zodat iederéén er toegang toe heeft.

De lidstaten hebben lijsten van dergelijke 'evenementen van aanzienlijk belang' opgesteld die niet achter de decoder mogen. In de meeste landen staan voornamelijk sportevenementen op de lijst. In Engeland staan onder meer de Europese- en wereldkampioenschappen voetbal erop. Maar de FIFA en de UEFA denken blijkbaar méér te kunnen verdienen aan de TV-rechten, als zij de wedstrijden achter de decoder kunnen zetten. Zij klaagden bij de Europese rechter dat het Verenigd Koninkrijk verbiedt (wedstrijden van) deze evenementen exclusief via betaal-TV aan te bieden. Dat zou in strijd zijn met het Europese recht. Het zogenoemde 'Gerecht van Eerste Aanleg' - dat is de op een na hoogste Europese rechter - stelt in een uitspraak van afgelopen februari de voetbalbonden echter in het ongelijk.

De bonden hadden gesteld dat moeilijk kan worden volgehouden dat álle wedstrijden van de toernooien 'van aanzienlijk belang zijn'; dat geldt hoogstens voor de hele en halve finales en de wedstrijden die het Engelse nationale elftal speelt. Maar het Gerecht gaat hierin niet mee. Van tevoren is immers onbekend welke wedstrijden doorslaggevend zijn. 'Gewone' wedstrijden kunnen van invloed zijn op wie er deelneemt aan de 'topwedstrijden' - die in ieder geval van aanzienlijk belang zijn - en dat kan de beslissing van een land rechtvaardigen om meteen maar het hele evenement op de lijst te zetten. Bovendien blijkt uit de kijkcijfers dat ook de groepswedstrijden van andere landen door veel mensen zijn bekeken die normaal niet in voetbal zijn geïnteresseerd. Ook die wedstrijden moeten daarom van aanzienlijk belang voor de samenleving worden geacht, zo oordeelt het Gerecht. Kortom, de Europese landen mogen (blijven) verbieden dat de Europese en wereldkampioenschappen voetbal, uitsluitend via betaal-TV worden uitgezonden.

Hoe zit het intussen in Nederland? Ook hier staan de genoemde voetbaltoernooien op de lijst. Daarnaast alle wedstrijden van het Nederlands elftal en van Nederlandse clubs in de Champions-League en de UEFA-cup. Verder moet ook van Europese en wereldkampioenschappen schaatsen - én van de Elfstedentocht - rechtsreeks verslag worden gedaan op een open net. Van de Olympische spelen moet minstens zes uur per dag worden uitgezonden en van de Tour de France twee uur. Samenvattingen van de voetbalwedstrijden uit de eredivisie moeten eveneens voor iedereen toegankelijk zijn en moeten minstens tien minuten duren, behalve verslagen van de onderlinge confrontaties tussen Ajax, PSV en Feyenoord, die moeten wettelijk tenminste twintig minuten beslaan.

De Romeinse keizers wisten het al: geef uw volk brood en spelen en u kunt rustig regeren. Ook onze huidige heersers hangen dit principe aan, zo kan uit het bovenstaande blijken. Het volk zal nooit van spelen verstoken hoeven zijn. Maar worden dan echt alléén sportevenementen 'van aanzienlijk belang voor de samenleving' geacht? Nee: ook het Songfestival staat op de lijst en mag dus nóóit uitsluitend achter de betaal-TV-decoder beschikbaar zijn.

Contactpersoon:

Kamiel Koelman

k.koelman@vandiepen.com